

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245 Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865

Ügyszám: VJ/97/2016.

Iktatószám: VJ/97-277/2016.

Betekintheső változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a(z)

- Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi u.12.; eljáró ügyvéd: dr. F. G.) által képviselt **Paradox Security Systems Ltd.** (780 Industrial Blvd., St-Eustache, Quebec, J7R 5V3, Kanada),
- Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi u.12.; eljáró ügyvéd: dr. F. G.) által képviselt **Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd.** (#6 Milton Street, Freeport, Bahama-szigetek),
- dr. B. G. ügyvéd által képviselt **Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.** (1031 Budapest, Kazal utca 64-66.),
- SZILVÁSI Ügyvédi Iroda (2800 Tatabánya, Komáromi u. 3. fszt. 1.; eljáró ügyvéd: dr. Sz. Cs.) által képviselt **TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.** (1191 Budapest, Üllői út 206.)

eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a viszonteladási árak végfelhasználói árakat érintő meghatározása tekintetében az eljárást megszünteti.

Az eljáró versenytanács az eljárást a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-ának feltételezett megsértése miatti részében – valamennyi vizsgált magatartást és valamennyi eljárás alá vontat illetően – szintén megszünteti.

Az eljáró versenytanács a Paradox Security Systems Ltd.-vel szemben az eljárást ugyancsak megszünteti.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított nyolc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap¹ használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

¹ http://www.gvh.hu/data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

Indokolás

I.

A vizsgálat indításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2016. december 13-án versenyfelügyeleti eljárást indított² a TRIÓDA Biztonságtechnika Zrt.-vel (a továbbiakban: Trióda), a Power Biztonságtechnikai Kereskedelmi Kft.-vel (a továbbiakban: Power), a Paradox Security Systems Ltd.-vel (a továbbiakban: Paradox Kanada) és a Paradox Security Systems (Bahamas) Ltd.-vel (a továbbiakban: Paradox Bahama) szemben, mivel a GVH észlelte, hogy 2010-től kezdődően
 - a Trióda és a Power mint a Paradox márkájú biztonságtechnikai eszközök magyarországi vezérképviselői olyan szerződéses feltételeket határoztak meg szerződéses partnereik (viszonteladók, kiskereskedők és telepítők) felé, amelyek korlátozzák számukra, hogy az érintett termékeket mely földrajzi területről vásárolhatják meg, illetve mely földrajzi területen értékesíthetik, valamint azt, hogy az érintett termékeket milyen áron értékesíthetik, illetve hirdethetik szerződött partnereik, illetve a fogyasztók (végfelhasználók) felé; továbbá
 - a Paradox Kanada és a Paradox Bahama olyan szerződéses feltételeket határoztak meg a magyarországi vezérképviselőkkel kötött szerződésekben, amelyek korlátozzák a vezérképviselőket és azok szerződéses partnereit abban a tekintetben, hogy az általuk gyártott biztonságtechnikai termékeket mely földrajzi területről vásárolhatják meg, illetve mely földrajzi területen értékesíthetik.
2. Az eljárás alá vontak fenti magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat. Az ügyindító végzés szerint a magatartás alkalmas lehet továbbá arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljon, így az valószínűsíthetően egyúttal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikk (1) bekezdésében, illetve annak a) és c) pontjában foglalt tilalmat is megsértette.
3. A vizsgálat 2018. június 7-én kiterjesztésre került,³ mert a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy
 - a Trióda és a Power Paradox márkájú termékek hirdetésére és árazására vonatkozó vizsgált magatartása a Paradox termékek gyártójának magatartásán alapul, amennyiben az eljárás alá vont Paradox Kanada és Paradox Bahama a magyarországi importőrök számára – az importőrként való működés kezdetétől – meghatározza, hogy a Paradox márkájú termékeket e vállalkozások, illetve partnereik milyen árak mellett hirdethetik, illetve értékesíthetik, továbbá
 - a Paradox értékesítési hálózatának átalakítására, illetve az eljárás alá vont vállalkozásoknak a Paradox márkájú termékek importőreként való kijelölésére 2009-ben

² VJ/97-2/2016.

³ VJ/97-110/2016.

került sor, ezért a vizsgálattal érintett időszak kiterjesztése indokolt a 2009-es évtől kezdődő időszakra.

4. A fentiekén túl a vizsgálók 2019. május 8-án a vizsgálatot kiterjesztették⁴ az eljárás alá vont vállalkozások által tanúsított azon magatartás vizsgálatára, amely szerint megtiltják a Paradox márkájú termékek vonatkozásában az árak nyilvános közzétételét, illetve az interneten a végfelhasználók számára történő közvetlen és közvetett (webshopok útján való) értékesítést, valószínűsíthetően megsértve ezáltal a Tpvt. 11. § (2) bekezdés b) pontját és az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés b) pontját.
5. A vizsgálat 2019. január 16-án terjesztette az eljáró versenytanács elé a vizsgálati jelentést,⁵ majd 2019. június 13-án a kiegészítő vizsgálati jelentést⁶ és az eljárás iratait, ezzel az eljárás a Tpvt. 47. § (2) bekezdése alapján versenytanácsi szakaszba került.
6. Az eljáró versenytanács 2019. június 25-én közölte az eljárás alá vontakkal előzetes álláspontját,⁷ majd 2019. szeptember 11-én kiegészítő előzetes álláspontot⁸ adott ki. Ezt követően 2019. szeptember 20. napján az eljáró versenytanács nyilvános tárgyalást tartott az ügyben.⁹

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

II.1. Trióda

7. A Trióda 1991 óta tevékenykedik a hazai biztonságtechnikai piacon. Kezdetben elektronikus, mechanikus és élőerős vagyonvédelmi tevékenységet végzett. Később lakásriasztók, beléptetők, videó-megfigyelő rendszerek, kaputelefonok, tűzjelző rendszerek, nővérhívó berendezések, ipari sorompók és kapuautomatizálási rendszerek forgalmazására is kiterjesztette piaci aktivitását. A behatolásjelző eszközök tekintetében számos külföldi gyártó magyarországi képviselőjét látja el: Evo, Magellan, Spectra, Signal, korábban Paradox. Ezek mellett a Trióda távfelügyeleti rendszerek, beléptető rendszerek, tűzvédelmi berendezések importőreként is működik.¹⁰
8. A vállalkozás – nyilatkozata szerint – kisvállalkozásnak minősül, mivel 50 fő alatti létszámmal működik, és mérlegfőösszege valamint árbevétele sem éri el a 10 millió eurót.¹¹
9. A Trióda 2018. évi nettó árbevétele 489.018.000 Ft volt.¹²

⁴ VJ/97-177/2016.

⁵ VJ/97-169/2016.

⁶ VJ/97-182/2016.

⁷ Nem betekinhető iratváltozat száma: VJ/97-186/2016., betekinhető iratváltozat száma: VJ/97-190/2016.

⁸ VJ/97-223/2016.

⁹ VJ/97-232/2016.

¹⁰ VJ/97-13/2016.

¹¹ VJ/97-130/2016.

¹² Forrás: <https://e-beszamolo.im.gov.hu>

II.2. Power

10. A Power jogelődje 1984-ben kezdte vagyónvédelmi tevékenységét. Jelenleg – a vállalkozás nyilatkozata szerint – Magyarország legnagyobb forgalmú biztonságtechnikai nagykereskedése. A vállalkozás kiskereskedelmi értékesítést nem végez, így végfelhasználókat nem szolgál ki. Az értékesített termékek köre felöleli az elektronikus vagyónvédelem szinte teljes körét: a Power vagyónvédelmi riasztóberendezések, zártláncú videó megfigyelő rendszerek, beléptető rendszerek, tűzjelzők importjával és magyarországi terjesztésével foglalkozik.
11. A vállalkozás – nyilatkozata szerint – középvállalkozásnak minősül: munkavállalóinak száma 59 fő, az éves nettó árbevétele 9.985.671 euró, mérlegfőösszege 6.293.239 euró.¹³ A Power egy vállalkozáscsoportba tartozik a Leviathan Solutions Kft.-vel.
12. A Power 2018. évi nettó árbevétele 3.922.502.000 Ft volt.¹⁴

II.3. Paradox Kanada

13. A Paradox Kanada 1996-ban lépett piacra saját mozgásérzékelő rendszerével, illetve termékeivel. Ugyanazon évben a vállalkozás elkezdte a DigiPLEX megnevezésű, titkosított és bővíthető interfésszel ellátott biztonsági rendszerek forgalmazását, 2001-ben pedig vezeték nélküli rendszerek széles választékát vezette be (ideértve a „Magellan” elnevezésű konzolokat). A Paradox Kanada termékpalettája számos biztonságtechnikai terméket ölel fel, melyeket a vállalkozás lakossági, ipari és kormányzati ügyfelek részére értékesít. Ide sorolhatóak az innovatív biztonsági panelek, mozgásérzékelők, interaktív érintőképernyős és egyéb csúcstechnológias biztonsági termékek.
14. A vállalkozást közvetetten egy magánszemély irányítja, aki a szavazati jogok többségével rendelkezik. A vállalkozás a szavazati jogok 100%-ának gyakorlása révén közvetlenül irányítja a Paradox USA, floridai bejegyzésű társaságot. A vállalkozás nem irányít más vállalkozásokkal közösen egyetlen vállalkozást sem.
15. A 2010. évtől nem realizált árbevételt Magyarországon, mivel a Paradox Bahama megalakulása óta elsősorban ez utóbbi végzi a kereskedelmi-értékesítési tevékenységet, a Paradox Kanada bérnyújtási szolgáltatást nyújt a Paradox Bahama részére, illetőleg termékeket szállít egyes országokba (ideértve Magyarországot is) a Paradox Bahama nevében.¹⁵

II.4. Paradox Bahama

16. A Paradox Bahama 2002. április 2-án alakult meg. Megalakulását követően a Paradox cégcsoport világszintű kereskedelmi-értékesítési tevékenységét elsődlegesen a Paradox Bahama végzi. A vállalkozás termékpalettája számos biztonságtechnikai terméket ölel fel, melyeket a Paradox Bahama lakossági, ipari és kormányzati ügyfelek részére értékesít. Ide sorolhatóak az innovatív biztonsági panelek, mozgásérzékelők, interaktív érintőképernyős és egyéb csúcstechnológias biztonsági termékek. A Paradox Bahama termékeit

¹³ VJ/97-136/2016. 4. kérdésre adott válasz

¹⁴ Forrás: <https://e-beszamolo.im.gov.hu>

¹⁵ VJ/97-17/2016.

forgalmazókon keresztül értékesíti a világ mintegy 100 országában, ideértve Magyarországot is.¹⁶

17. A Paradox vállalkozáscsoport 2018. évi globális nettó árbevétele 60,7 millió USD volt,¹⁷ ami a Tptv. 27. § (7) bekezdésében meghatározott, az üzleti év zárásakor érvényes MNB középárfolyamon¹⁸ számítva 17.053.058.000 Ft-nak felel meg.

III.

Az érintett piac

III.1. Az érintett termékek

18. A jelen eljárás tárgyát a Paradox márkájú behatolásjelző rendszerek (riasztóberendezések) forgalmazására vonatkozó rendelkezések és gyakorlat képezi. A riasztóberendezés célja, hogy illetéktelen behatolás esetén hang- és fényjelző sziréna segítségével, helyi riasztással jelezze a betörést. Az eljárás alá vontak és a megkérdezett piaci szereplők túlnyomó többségének egyöntetű véleménye¹⁹ szerint ezt a felhasználási célt kizárólag a riasztóberendezések képesek ellátni, más típusú vagyronvédelmi, biztonságtechnikai eszközök (pl. kamerás megfigyelőrendszer, beléptetőrendszerek, kapuautomatizálási rendszerek, tűzjelző berendezések) nem helyettesítik, legfeljebb kiegészítik a riasztóberendezéseket.
19. A behatolásjelző rendszerekhez távfelügyeleti szolgáltatás is kapcsolódhat, azonban az a riasztóberendezés működéséhez nem elengedhetetlen. A távfelügyeleti szolgáltatás mint kiegészítő szolgáltatás keretében a riasztóberendezés a jelzést továbbítja a távfelügyeleti állomásra, ahol a diszpécser riasztja a kivonuló szolgálatot.
20. Az érintett piac kapcsán a Paradox Bahama az Európai Bizottság gyakorlatára²⁰ hivatkozva utalt arra, hogy az elektronikus őrző-védő berendezés az élőerős (emberi) őrző-védő szolgáltatástól és a kivonuló szolgálatos távfelügyelettől elkülönült piacot képez. Az elektronikus őrző-védő termékeken belül több alszegmens különíthető el: riasztótechnika telepítése és karbantartása, beléptető rendszerek és tűzriasztók, kamerás rendszerek (CCTV). A földrajzi piac nemzeti kiterjedésű. A biztonsági rendszerekhez kapcsolódó szolgáltatások kapcsán az Európai Bizottság nyitva hagyta a kérdést, hogy ezek elkülönült piacot alkotnak-e.
21. Az eljárás alá vontak előadása²¹ alapján megállapítható, hogy a riasztórendszer megtervezése, kiépítése, programozása speciális szakértelmet igénylő feladat. Ismerni kell egyrészt a termékkínálatot, azok jellemzőit, így például vezetékes rendszerek esetén fontos a helyes kábeltípus megválasztása, vezetékek nélküli rendszereknél pedig a rádiójel

¹⁶ VJ/97-18/2016.

¹⁷ VJ/97-119/2016.

¹⁸ A 2018. december 28-án érvényes MNB középárfolyam 280,94 Ft/USD volt; forrás: www.mnb.hu.

¹⁹ VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-96/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-104/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-67/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-53/2016., VJ/97-66/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-55/2016., VJ/97-54/2016.

²⁰ M.3396 Group4Falck / Securicor, M.913 Siemens / Elektrowatt

²¹ VJ/97-132/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

terjedési viszonyai, hatótávolsága, zavaró tényezők jelenléte, továbbá a zónák kialakításának és a szükséges bővítéseknek a lehetőségei. Emellett a kiépítés után a megfelelő programozás is hozzáértést és felkészültséget igényel. A telepítők rendszeres képzése is elengedhetetlen, hiszen a biztonságtechnikai eszközök terén folyamatos a műszaki fejlődés, az eszközök 5-7 évente lecserélődnek.

22. Az eljárás alá vontak²² és a forgalmazók, versenytársak álláspontja²³ összecseng abban, hogy a riasztórendszer kiválasztásával kapcsolatos döntést a fogyasztók, végfelhasználók alapvetően a telepítők javaslata alapján hozzák meg, ugyanakkor számos piaci szereplő hangsúlyozta az ár és a márkanév szerepét. További szempontként mérlegelhetik korábbi tapasztalataikat, saját műszaki elvárásaikat és a termékek dizájnját. A telepítők jellemzően a következő paramétereket veszik figyelembe: szervizháttér, milyen termékhez ért a telepítő, ár, alkatrész utánpótlás, garanciális vállalás.

III.2. Szabályozási környezet

23. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) 1. § (4) bekezdése értelmében a törvény alkalmazásában tervező-szerelő tevékenységnek minősül az elektronikai vagy mechanikai vagyonvédelmi rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, karbantartása, javítása, ideértve a rögzítés nélküli, megfigyelési céllal üzemeltetett vagy - törvény felhatalmazása alapján - a hang- vagy képrögzítést is lehetővé tevő elektronikus megfigyelőrendszer (a továbbiakban: térfelügyeleti rendszer), továbbá a beléptető rendszer és a betörésjelző rendszer létesítésének, karbantartásának, illetve a térfelügyeleti rendszerhez és a távfelügyeleti rendszerhez kapcsolódó reagálószolgálat működésének körében végzett tevékenységet is. Ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint tervező-szerelő tevékenységet személyesen az végezhet, aki biztonságtechnikai, híradástechnikai, távközlési, mechanikai, illetve villamosmérnöki képzettséget adó egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik. A biztonságtechnikai, az elektronikai és a mechanikai vagyonvédelmi rendszert szerelő tevékenységet személyesen az végezhet, aki a következő szakképesítések valamelyikével rendelkezik: a) biztonságtechnikai szerelő, kezelő, b) biztonságtechnika-kezelő, c) elektronikus vagyonvédelmi rendszerszerelő, d) mechanikus vagyonvédelmi rendszerszerelő.
24. Az SzVMt. 5/A. §-a kimondja, hogy vállalkozás keretében tervező-szerelő vagy magánnyomozói tevékenységet az a vállalkozás végezhet, amely megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek, és rendelkezik a rendőrség által kiállított igazolvánnyal továbbá felelősségbiztosítási szerződéssel. Az SzVMt. emellett rögzíti a tevékenység gyakorlását kizáró feltételeket is (vö. 6. § (3)-(4) bekezdések).
25. A fentiek ugyanakkor a biztonságtechnikai termékek, így a riasztóberendezések forgalmazásának, értékesítésének feltételeit nem érintik. Az eljárás alá vont Power és Trióda hivatkozott²⁴ arra, hogy a termékekhez szükséges Magyar Biztosítók Szövetségének (a továbbiakban: MABISZ) minősítését is megszerezni, ennek azonban

²² Ld. pl. VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

²³ VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-49/2016., VJ/97-64/2016., VJ/97-66/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-54/2016.

²⁴ VJ/97-118/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

kifejezett jogszabályi háttere nincs. A MABISZ honlapján elérhető tájékoztató²⁵ szerint az általa kiadott ún. termék-megfelelési ajánlás feladata a hazai, vagy külföldi gyártású vagyoni védelmi eszközök termék-megfelelési vizsgálata, majd ez alapján megfelelési kategóriákba sorolása. A kategóriába sorolás kizárólag a tagbiztosítók felé címzett ajánlás, amely nem korlátozza a biztosítók szerződéskötési szabadságát, kockázatbírálási önállóságát, és felelősségét. Semmiféle kötelezettséget nem ró a biztosítók ügyfeleire, sem a vagyoni védelmi eszközöket gyártó és forgalmazó vállalkozásokra. A termékek megfelelési vizsgálata, biztonsági kategóriába sorolása önkéntes, a bizottság csak olyan termékek esetében végzi el, amelyeknek gyártója vagy forgalmazója igényli azt.

III.3. Az eljárás alá vont vállalkozások szerepe a piacon

26. A vizsgálók az eljárás során számos forgalmazót és versenytársat kerestek meg adatkéréssel a Paradox termékek érintett piacon betöltött szerepének pontosabb meghatározása érdekében. A legjelentősebb versenytárs márkákként a piaci szereplők²⁶ a következőket jelölték meg: DSC, Satel, Bentel, Bosch, Crow, Inim, Eldes, Texecom, Pyronix, Satalarm, Jablotron, Honeywell, Micron, Siemens.
27. A Trióda tudomása szerint pontos felmérések nem készülnek arról, hogy mely márkának milyen piaci részesedése van a magyarországi piacon - a vámtarifaszámok alapján sem megállapítható az importált volumen sem -, az egyes vezérképviseltek pedig üzleti titokként kezelik a forgalmukat.²⁷ Ennek megfelelően a piaci szereplők saját értékesítési tapasztalataik, piaci ismereteik alapján tudtak csak becslést adni a Paradox termékek részesedésére vonatkozóan a magyarországi riasztóberendezések értékesítésén belül. Az adatok jelentős szórást mutattak, a vevők 30-75% közötti, a versenytársak jellemzően 50% feletti részesedést becsültek. A Power²⁸ a Paradox márka magyarországi részesedését 25-30%-osra tette, míg a Paradox Bahama azzal érvelt,²⁹ hogy termékeinek részesedése a 10%-ot sem éri el.
28. Az eljáró versenytanács által a megkeresett versenytársak (vezérképviseltek, importőrök) árbevételi adatai³⁰ alapján készített, a Paradox termékek hazai részesedésére vonatkozó becslés alapján megállapítható, hogy a Paradox márka részesedése 2010 és 2016 között folyamatosan és jelentősen nőtt (20% feletti értékről 50% feletti mértékig). A Paradox és a Power ugyanakkor azzal érvelt, hogy az eljárás során adatot szolgáltató versenytársak adatai nem feltétlenül tükrözik megfelelően az adott márka súlyát, mivel az eltérő forgalmazási megoldások miatt eltérő lehet az általuk kimutatott bevételek forrása, tartalma. Hivatkoztak arra is, hogy az eljárás során a 26. pontban megjelölt versenytárs márkák közül csak néhánynak a gyártói, forgalmazói, magyarországi képviselői kerültek megkeresésre, akik adatai alapján így a teljes piacra vonatkozó következtetés nem vonható le. További bizonytalansági tényezőként jelölték meg, hogy álláspontjuk szerint az adatok

²⁵ <https://mabisz.hu/biztonsagtechnika/>

²⁶ VJ/97-49/2016., VJ/97-51/2016., VJ/97-52/2016., VJ/97-53/2016., VJ/97-54/2016., VJ/97-55/2016., VJ/97-56/2016., VJ/97-57/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-59/2016., VJ/97-60/2016., VJ/97-61/2016., VJ/97-62/2016., VJ/97-64/2016., VJ/97-65/2016., VJ/97-69/2016., VJ/97-70/2016., VJ/97-72/2016., VJ/97-75/2016., VJ/97-76/2016., VJ/97-90/2016., VJ/97-113/2016., VJ/97-96/2016., VJ/97-93/2016., VJ/97-104/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-91/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016., VJ/97-103/2016.

²⁷ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

²⁸ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

²⁹ VJ/97-119/2016.

³⁰ VJ/97-96/2016., VJ/97-102/2016., VJ/97-99/2016., VJ/97-94/2016., VJ/97-100/2016., VJ/97-97/2016.

alapján nem egyértelmű, hogy azok mely piacra (lakossági vagy lakossági és vállalati, állami beszerzések) vonatkoztatva kerültek megadásra.

IV.

A Paradox termékek forgalmazási rendszere

29. 2009-ig a Paradox termékeket Magyarországon a Cadillac Holding Zrt. forgalmazta kizárólagos importőrként. 2009-ben a gyártó vállalkozáscsoportja új vezérképviselletekkel kötött szerződést, a korábbi importőrrel való kapcsolatát pedig megszüntette. A Powerrel és a Triódával [ÜZLETI TITOK] került sor a disztribútori szerződés megkötésére.
30. A szerződéses rendszer átalakításához hozzájárulhatott, hogy a Power több alkalommal jelezte³¹ a gyártó vállalkozáscsoportja számára, hogy elégedetlen az importőr tevékenységével, mivel az túl magas árakat határoz meg, különösen a nagyobb rendszerekben használatos Paradox termékekre, amelyek így versenyképtelenek, és fokozatosan piaci részesedést vesztenek a DSC-vel szemben. Emellett kifogásolhatónak tartotta a termékek marketingjét és a termék- és technikai támogatás színvonalát is.
31. A Power kizárólag viszonteladók és telepítők részére értékesít Paradox termékeket. Utóbbiakon belül kétféle partneri csoportot különböztet meg: általános és kiemelt ügyfélcsoportot. Az általános ügyfelek szerződés aláírása nélkül vásárolhatnak a Powertől, amennyiben tevékenységi köreik között szerepel a „biztonságtechnikai rendszer szerelő” vagy „biztonságtechnikai rendszer tervező” tevékenységi kör. Kiemelt ügyfeleinek munkáját emelt színvonalú és tartalmú szolgáltatáscsomaggal segíti, melynek feltételeként évente legalább egy fő három ingyenes oktatáson történő részvételét írja elő.³²
32. A Trióda elsősorban telepítőkön keresztül, saját bolthálózata segítségével értékesített. Ahol szükségesnek látszott, ott viszonteladó partnereken keresztül is forgalmazott országosan, például azon városokban, melyek távol estek saját boltjaitól. Viszonteladó partnerei szakmai tudással rendelkeztek, oktatásokon vettek részt, pénzügyileg stabilak.³³
33. 2017-ben a Paradox Bahama a Triódával kötött szerződését azonnali hatállyal felmondta. A felmondó levélben megjelölt okok szerint a Trióda nem disztribútorként viselkedett, amikor egyazon vállalkozás(csoport)on belül foglalkozott kereskedelemmel, telepítéssel és távfelügyelettel is. A Paradox Bahama a jövőben csak disztribútorokkal szándékozik kapcsolatban állni, akik komoly értékesítési és technikai támogatást nyújtanak, ennek azonban a Trióda nem felelt meg, ehelyett versenyt támasztott a vevőinek, náluk kedvezőbb árakat élvezve. [ÜZLETI TITOK]³⁴
34. A fentiek okán 2017. július 1-től a Power vált a Paradox termékek egyedüli magyarországi forgalmazójává, minek apropóján a honlapján közzétett „nyílt levélben” az alábbi elveket fektette le.³⁵

- Paradox termékek nem lesznek elérhetőek kiskereskedelmi forgalomban.

³¹ VJ/97-4/2016. 1. és 2. sz. melléklet, VJ/97-121/2016. 26. sz. e-mail

³² VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

³³ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

³⁴ VJ/97-109/2016., VJ/97-119/2016.

³⁵ VJ/97-20/2016.

- Végfelhasználók csak telepítő cégeken keresztül vásárolhatnak Paradox termékeket, forgalmazni csak nagykereskedők forgalmazhatják alkatrészként. Végfelhasználók csak a telepítő által felszerelt rendszer részeként férhetnek hozzá.
 - A forgalmazók nagykereskedők, így áraik nagykereskedelmi árak, melyek nem nyilvánosak, csak telepítő cégek számára hozzáférhetőek.
 - A nagykereskedelmi ár üzleti titok, nyilvánosságra hozatala tilos.
35. A Power az eljárás során tett nyilatkozatában³⁶ elismerte, hogy korábbi értékesítési üzletpolitikáját kívánja folytatni egyedüli disztribútorrá válása után is, azaz végfelhasználóknak nem, csak telepítőknek és viszonteladóknak értékesít.

V.

A vizsgált magatartás: végfelhasználói árak meghatározása

V.1. Szerződéses rendelkezések

Paradox Bahama

36. A Paradox Bahama disztribútorokkal kötött szerződései a továbbeladási árakra vonatkozó rendelkezést nem tartalmazzak.

Power

37. A Power viszonteladói szerződése a 2013-2016 közötti időszakban³⁷ a végfelhasználói ár meghatározására vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott. A 2017. évi új viszonteladói szerződés ettől eltérően akként rendelkezett, hogy [ÜZLETI TITOK]³⁸
38. A Power telepítői, illetve kiemelt ügyféli szerződése³⁹ a telepítők által alkalmazandó árak mértéke tekintetében speciális rendelkezést nem tartalmazzak.

Trióda

39. A Trióda 2010-2016. évi viszonteladói keretszerződése⁴⁰ végfelhasználói árakra vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaztak.
40. A telepítői keretszerződésekben a telepítők által alkalmazandó ár mértékére vonatkozóan speciális rendelkezés nem található.⁴¹

V.2. Az árak meghatározása a gyakorlatban

41. Árképzésével kapcsolatban a Power előadta, hogy kiinduló árként az ún. „lista ár” szolgál, amely azonban esetében pusztán számítási alapnak tekinthető, mivel kiskereskedelmi tevékenységet nem végez. A lista árat a többi piaci szereplő árstruktúrájához való igazodás miatt alkalmazza. Az ún. „telepítői ár” általánosan a „lista ár”-ból 20% kedvezmény

³⁶ VJ/97-107/2016.

³⁷ VJ/97-141/2016. 13. sz. e-mail, VJ/97-49/2016., VJ/97-58/2016., VJ/97-69/2016.

³⁸ VJ/97-107/2016. (Egyes változatokban [ÜZLETI TITOK] eltérő, a VJ/97-52/2016. sz. iratban pl. [ÜZLETI TITOK], a VJ/97-55/2016. sz. iratban [ÜZLETI TITOK] szerepel.)

³⁹ VJ/97-141/2016. 2. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 5. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 10. sz. dokumentum, VJ/97-141/2016. 17. sz. dokumentum, VJ/97-117/2016. (B/750/2016.), VJ/97-107/2016.

⁴⁰ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-12/2016.), VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

⁴¹ VJ/97-3/2016., VJ/97-109/2016., VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016. és B/750-12/2016.)

levonásával számított ár, melyet mind az általános ügyfélkörre, mind a kiemelt ügyfélkörre alkalmaz. 2013-tól a Power ajánlott „végfelhasználói árat” is alkalmaz, mivel számos olyan visszajelzést kapott a honlapjával kapcsolatban, hogy a végfelhasználókat az ár nélküli termék-feltüntetés elrettentette a vállalkozás által forgalmazott termékektől. Ezen „végfelhasználói árat” ugyanakkor – amelyek a „lista ár”-nál 30%-kal magasabbak – csak tájékoztató jellegűek; a Paradox termékeket a végfelhasználók csak szakértő kivitelezőktől szerezhetik be, a Powertől közvetlenül nem.⁴²

42. Ami a végfelhasználói árakat illeti, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elsősorban az látszik, hogy a disztribútorok – és különösen a Power – törekvései arra irányultak, hogy a végfelhasználói ár legyen magasabb, mint a telepítők felé alkalmazott ár, és ezt – a dolog természetéből fakadóan – a piac egészét, így a Trióda értékesítéseit is érintően igyekezett elérni, egy egységes végfelhasználói listaár kialakítását javasolva.⁴³ Erre utalnak továbbá a Power által a Paradox Bahama részére küldött levelek, e-mailek,⁴⁴ a Paradox Bahama ugyanakkor a végfelhasználói árak mértékét illetően nem kívánt beavatkozni a két disztribútor viszonyába, annak rendezését rájuk bízta.⁴⁵ Arra vonatkozó bizonyíték sem áll rendelkezésre, hogy a telepítők árképzését a disztribútorok bármilyen formában befolyásolták, ellenőrizték volna. A végfelhasználói árak mértéke jellemzően az internetes forgalmazók kapcsán került terítékre, melyek megoldását a disztribútorok (különösen a Power) és a Paradox Bahama inkább ezen forgalmazók végfelhasználók számára történő értékesítésének megszüntetésében, az árak nyilvános közzétételének megakadályozásában látták. A Trióda ezzel szemben számos esetben nem az internetes forgalmazás beszüntetését, hanem az árak módosítását szorgalmazta,⁴⁶ ami feltehetően arra vezethető vissza, hogy a Trióda a vizsgált időszak egy részében partnerei felé nem a végfelhasználói

⁴² VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

⁴³ VJ/97-121/2016. 27. sz. e-mail: [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-121/2016. 35. sz. e-mail: Power belső levelezés arról, hogy az E-bolton regisztráció nélkül is alacsonyabb árak érhetőek el, mint az ő végfelhasználói árak

⁴⁴ VJ/97-121/2016. 24. és 25. sz. e-mail: biztosítani kell, hogy a telepítői kedvezményes árak valóban csak a telepítők számára legyenek hozzáférhetőek, hiszen ezzel a megrendelőinket védjük; nem normális, ha a végfelhasználók ugyanolyan áron kapják a terméket, mint a nagy forgalmat generáló telepítők; VJ/97-121/2016. 32. sz. e-mail: Power szerint a [ÜZLETI TITOK]; VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: Power arra panaszkodik, hogy továbbra is folyamatosan harcolnia kell az árak miatt több értékesítővel, és kéri, hogy küldjön a Paradox egy nyilatkozatot az árak nyilvánosságával és a javasolt végfelhasználói árakkal kapcsolatban. Ez utóbbi körben a Power azt kéri, hogy a Paradox adjon útmutatást a javasolt végfelhasználói árakkal kapcsolatban, amit legalább a kedvezményes telepítői árnál [ÜZLETI TITOK]-kal magasabb szinten javasol meghatározni; VJ/97-121/2016. 23. sz. e-mail: Power javasolja a Paradox-nak, hogy csak egy végfelhasználói árlista legyen elérhető online módon, és a végfelhasználói árak legalább [ÜZLETI TITOK]-kal legyenek magasabbak a telepítői árnál; VJ/97-121/2016. 36. sz. e-mail: Power kéri, hogy a Paradox adjon ki egy nyilatkozatot, hogy a kedvezményes árakat tilos feltenni az internetre, végfelhasználóknak csak végfelhasználói áron lehet hirdetni, ami legalább háromszorosa a disztribútorok által meghatározott kedvezményes telepítői árnak

⁴⁵ VJ/97-121/2016. 46. sz. e-mail: Paradox azt írja, hogy a végfelhasználói árazásba általában nem involválódik; VJ/97-121/2016. 1. sz. e-mail: Paradox javasolja, hogy a két disztribútor tulajdonosai üljenek le egymással, és egyezzenek meg a magyarországi árképzésről, figyelembe véve a minimális árrést; VJ/97-121/2016. 36. sz. e-mail: Paradox a Trióda és a Power belső ügyeivel nem kíván foglalkozni, rájuk bízta, hogy találkoznak-e és kialakítanak-e egy tisztességes árstruktúrát; VJ/97-121/2016. 27. sz. e-mail: [ÜZLETI TITOK]

⁴⁶ VJ/97-134/2016. 10. sz. e-mail: Perfekt Alarm jelzi a Triódának, hogy minden termékre megtörténtek a módosítások, és csatol 6 árgépes linket, azzal a kommenttel, hogy akkor most az azokban szereplő boltokon a sor; VJ/97-134/2016. 55. sz. e-mail: Perfekt Alarm jelzi a Triódának, hogy a riasztoszakuzlet.hu oldalon lista alatti árak szerepelnek; VJ/97-134/2016. 70. sz. e-mail: Trióda jelzi a Perfekt Alarmnak, hogy most rá érkezett panasz. "Sajnos megint ilyen ár végfelhasználó kezében van. Ha telepítő kapja ennyiért nem gond sőt adhatod még olcsóbban is - de végfelhasználó ne kapja."

árak internetes közzétételének teljes tilalmát kommunikálta, hanem a listaárak nyilvánosságra hozatalát megengedte.

VI.

Az eljárás alá vontak álláspontja

VI.1. Paradox Bahama és Paradox Kanada

43. Mivel a Paradox Kanada a vizsgált időszakban már nem végzett Magyarországra irányuló kereskedelmi, értékesítési tevékenységet,⁴⁷ így a vizsgált magatartásokkal kapcsolatban részletes előadást nem tett.
44. A Paradox Bahama vizsgált magatartásokkal kapcsolatos álláspontja szerint⁴⁸ megállapítható, hogy magatartása teljes mértékben megfelel a magyar és az uniós versenyjogi előírásoknak. Egyrészt nem alkalmazott semmilyen továbbeladási árakat érintő rendszert, másrészt [ÜZLETI TITOK], ráadásul az aktív értékesítés tilalma nem minősül kőkemény versenykorlátozásnak, a Paradox termékek részesedése pedig 30% alatti (a 10%-ot sem éri el). Végül, a nyelvi konfigurációk beállításával nem törekedett a piac mesterséges felosztására.
45. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett írásbeli⁴⁹ és szóbeli (a tárgyaláson kifejtett)⁵⁰ észrevételeiben a Paradox Bahama az eljárás megszüntetését kérte. Az eljáró versenytanács ugyanis álláspontja szerint tévesen határozta meg az érintett piacot és a Paradox piaci részesedését, ennél fogva a Paradox piaci erejével kapcsolatos állítások is megalapozatlanok. Az előzetes álláspont helytelenül alkalmazza az uniós jogban a különösen súlyos horizontális kartellekkel kapcsolatban kialakult azon joggyakorlatot, miszerint a releváns piacot a megállapodás tárgyát képező termékekre, szolgáltatásokra szűkítve lehet / kell meghatározni. A jelen esetben ugyanis vertikális megállapodásokról van szó, így megkerülhetetlen a keresleti és kínálati helyettesíthetőség elemzése. A keresleti helyettesítés körében azonban a GVH csak néhány piaci szereplő megkeresésre adott válasza alapján von le következtetéseket, azonban ez nélkülöz minden objektivitást, mivel a megkérdezett piaci szereplők kiválasztásának szempontjai kapcsán nem került igazolásra, hogy arra a reprezentativitás igényével került sor, továbbá a kérdésfeltevés módja sem felelt meg a tárgyilagosság, egyértelműség követelményének. Kifogásolta azt is, hogy a helyettesíthetőség vizsgálatára nem az eljárás tárgyát képező Paradox termékek szintjén, azok vevői (azaz a viszonteladók, telepítők) szemszögéből, hanem az azokból felépíthető rendszer vonatkozásában, a végső felhasználók szempontjából került sor, ugyanakkor a végső fogyasztókon belüli szegmensek (lakossági, kis / közepes illetőleg nagyvállalati célú felhasználás) esetleges elkülönítésének szükségessége sem lett feltárva. Sétrelmezte, hogy a kínálati helyettesítés elemzése egyáltalán nem történt meg, s hivatkozott az Európai Bizottság gyakorlatára,⁵¹ amely alapján álláspontja szerint nem lehet megállapítani azt, hogy a riasztótechnikák, beléptető rendszerek, tűzriasztók és kamerás rendszerek elkülönült érintett piacokat alkotnának. Hozzátette, hogy a földrajzi

⁴⁷ VJ/97-17/2016.

⁴⁸ VJ/97-119/2016.

⁴⁹ VJ/97-225/2016., VJ/97-245/2016.

⁵⁰ VJ/97-232/2016.

⁵¹ M.3396 Group Falck / Securicor, M.913 Siemens / Electrowatt

piac meghatározása sem történt meg, az implicite feltételezhető nemzeti piacdefiníció mellett ugyanakkor értelmezhetetlen a passzív értékesítés korlátozásának kifogásolása, hiszen ha a hazai értékesítést nem helyettesítheti az import (illetve fordítva), akkor a verseny korlátozása fogalmilag kizárt. Ha viszont elismerjük az export / import helyettesítő szerepét, akkor az érintett földrajzi piac határait is szélesebben kell megvonni (regionális, uniós vagy globális szinten).

46. A Paradox Bahama hangsúlyozta, hogy a fentiekén túl még az előzetes álláspontban – egyébként helytelenül – definiált érintett piac mérete sem került kellő pontossággal meghatározásra, tekintve, hogy az előzetes álláspontban azonosított számos jelentős versenytárs közül mindössze hat piaci szereplő adatai alapján készült becslés a piac méretére és a Paradox piaci részesedésére vonatkozóan. Ezen versenytársak adatai azonban nem feltétlenül tükrözik valódi súlyukat, hiszen vannak köztük olyanok is, akik tényleges értékesítési tevékenységet nem, csak kereskedelmi koordinációs feladatokat látnak el, így bevételeik is nyilván csak ennek ellenértékét tartalmazzák. A piaci szereplőknek a Paradox piaci részesedésével kapcsolatban megadott „becslései” szintén nem vehetők figyelembe, mivel azok minden alapot nélkülöznek, amit önmagában az is jelez, hogy a válaszadók a Paradox piaci részesedését a lehető legváltozatosabb módon helyezték el a skálán (2% és 80% között). Mindezekre tekintettel a Paradox Bahama véleménye szerint a Paradox piaci részesedésének időbeli alakulására, illetve annak 10, 15, 20 vagy 30%-os küszöbértékeket meghaladó voltára, a küszöbértékek átlépésének időpontjára vonatkozóan sem vonhatóak le megalapozott következtetések, mely kétségeket az Alkotmánybíróság és az Európai Bíróság gyakorlatának megfelelően az ügyfél javára kell értékelni.
47. A viszonteladói árak meghatározásával összefüggésben a Paradox Bahama utal arra az előzetes álláspont által is elismert körülményre, hogy a disztribútori szerződések nem tartalmaztak előírásokat a telepítői árak tekintetében, illetve hogy a Paradox Bahama nem kívánt részt venni a fogyasztói árak meghatározásában.

VI.2. Power

48. A Power hangsúlyozta, hogy a Paradox riasztó rendszerek vagyón- és életvédelmi célt testesítenek meg, kivitelezésük szakképesítést, hozzáértést és folyamatos továbbképzéseken elsajátítható naprakész tudást igényel. Amennyiben hozzá nem értő kézbe kerülve hibásan kerülnek kiépítésre, annak súlyos következményei lehetnek. Mivel a vagyónvédelmi rendszerekre vonatkozóan a kivitelezést végzők szakképesítési követelménye nem szabályozott, ezért a Power azáltal kívánta elkerülni a rendszer helytelen alkalmazását, hogy a Paradox termékek árának önálló, hozzáadott szolgáltatás nélküli árának feltüntetését szerződéseiben korlátozta, amely megfontoláshoz pedig kizárólag a lakossági fogyasztók érdekei vezették.⁵² A gyártónak is fontos, hogy a termékek szakszerűen legyenek beépítve, ellenkező esetben a felmerülő hibák, téves riasztások rontanák a márka imázsát. Hozzátette, hogy ha mindenki nyilvánosságra hozná, hogy mit árul, az megkönnyítené a betörők munkáját.⁵³
49. A Power álláspontja szerint a fogyasztók számára egyébként sem lényeges a riasztóberendezések egyedi ára, hiszen azok valójában a fogyasztók által igényelt riasztórendszer mint termék alkatrészeinek minősülnek (ellentétben például a kamerákkal,

⁵² VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

⁵³ VJ/97-132/2016.

amelyek nem csak riasztórendszerekben használatosak, hanem önálló funkciókkal is rendelkeznek, így azok árai nyilvánosak). Hangsúlyozta, hogy a riasztórendszer egy komplex termék, amelynek csak az alkotóelemei, alkatrészei kaphatók meg a biztonságtechnikai nagykereskedésekben. Rendszerré, végtermékké attól válik, hogy a telepítők szakszerűen, a végfelhasználó igényeit, a vagyonvédelmi szempontokat, a jogszabályokat és a szakmai szabályokat figyelembe véve megtervezik és kivitelezik. Ennek a végterméknek az árát a telepítő a végfelhasználóval kötött szerződésben határozza meg, amely a Power számára nem ismert, azt semmilyen módon nem befolyásolja, nem is tudja befolyásolni.⁵⁴

50. Hasonlóképpen, a Paradox Bahama semmilyen formában nem határozta meg azokat a jellemzőket, hogy az általa gyártott, forgalmazott termékeket a Power milyen ellenszolgáltatás fejében értékesítheti.⁵⁵ Azon, általa írt levél tartalmával való szembesítést követően, amely szerint a Paradox Bahama-val és a Triódával kötött megállapodás értelmében a kedvezményes telepítői ár a listaár mínusz 20%, ugyanakkor a Power akként nyilatkozott, hogy ilyen szerződés nem volt közte és a Trióda között, a megállapodás a gyártó és az egyes disztribútorok között jött létre külön-külön. A Power elmondása szerint a Paradox Bahama a szerződéskötési tárgyalások során jelezte, hogy a disztribútorok főleg ne az árral, hanem a szolgáltatással versenyezzenek, és emeljék a gyártó / márka imázsát. A Power listaárjai általában magasabbak voltak a Triódáénál. A Power tapasztalatai szerint a Trióda nem tett szolgáltatást a termék mögé, csak letörte az árat.⁵⁶
51. Az árak megjelenítésének korlátozása kapcsán azzal érvelt, hogy a riasztó eszközök, berendezések ára, tekintettel azok fentebb ismertetett alkatrész jellegére, nagykereskedelmi árnak minősül, s a gyártó kérése volt, hogy ezek a nagykereskedelmi árak ne jelenjenek meg nyilvánosan. Ezt a célt szolgálta a kódolás alkalmazása. Ugyanakkor az egyes alkatrészekből összeállított (minta)rendszerek árára a tilalom nem vonatkozott.⁵⁷
52. Mivel a Paradox Bahama nem adott engedélyt a Powernek arra, hogy viszonteladói értékesítési jogát továbbadja, szerződéseiben kikötötte, hogy a viszonteladók csak telepítők felé értékesíthetnek.⁵⁸
53. Előadása szerint a Power a Paradox termékeket azért csak Magyarországon forgalmazza, mert a gyártóval kötött szerződése az e területen kívüli értékesítést kizárja.⁵⁹ Ennek oka, hogy az importőr feladata nem csak a termék (haszonnal való) továbbértékesítése, hanem a termék reklámozása, jó hírének megőrzése, növelése is. Ennek keretében olyan szolgáltatásokat nyújt, mint például fordítás, MABISZ-szal való minősíttetés, műszaki segítségnyújtás (oktatás, helpdesk, kipróbálási lehetőség) és szerviz tevékenység. Meglátása szerint éppen az lenne tisztességtelen, ha más vállalkozás úgy exportálhatna

⁵⁴ VJ/97-12/2016.

⁵⁵ VJ/97-118/2016.

⁵⁶ VJ/97-132/2016.

⁵⁷ VJ/97-132/2016.

⁵⁸ VJ/97-132/2016.

⁵⁹ Hozzátette ugyanakkor, hogy a szerződés azt nem korlátozza, hogy Magyarország területén belül más országban bejegyzett vagy ott működő vevők megrendelést eszközöljenek. (VJ/97-118/2016.)

Magyarországra Paradox termékeket, hogy ezeket a feltételeket nem teljesíti.⁶⁰ Előadta, hogy hasonló szabályok érvényesek az EU más tagállamaiban is.⁶¹

54. A Power kifejtette, hogy a szerződések a kezdetektől ugyanazt a célt szolgálták, csak a megfogalmazásuk vált pontosabbá az évek során.⁶²
55. Nyilatkozata szerint együttműködés közte és a Trióda között soha nem létesült, az importóri jog megszerzésétől kezdődően éles versenyben végezték tevékenységüket. Megállapodást vagy szerződést semmilyen tekintetben; sem szóban, sem írásban nem kötöttek egymással, a társaságok között sem üzleti, sem egyéb kapcsolat nem állt fenn.⁶³
56. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett írásbeli⁶⁴ és szóbeli (a tárgyaláson kifejtett)⁶⁵ észrevételeiben a Power előrebocsátotta, hogy a jelen eljárás szempontjából fontos figyelembe venni, hogy a riasztórendszerek a vagyónvédelem mellett a testi épség és az élet védelmét is szolgálják, a szakszerűtlen bekötésnek számos kockázata lehet, és a biztonságtechnikai kereskedésekben riasztórendszert nem lehet vásárolni, csak annak alkatrészei érhetőek el, terméké a telepítők általi szakszerű tervezést és kivitelezést követően válnak, így az árat is a telepítők határozzák meg. Éppen ezért a biztonságtechnikai termékeket csak hatósági engedély birtokában lehet forgalmazni, amit Magyarországon a MABISZ ad ki, illetve telepítést, szerelést, beüzemelést csak megfelelő szakmai képesítéssel rendelkező, regisztrált gazdasági társaságok végezhetnek, amiről naplót is kell vezetniük. Utalt arra is, hogy bár a Power egy kereskedő, de komoly hozzáadott értéket ad a termékei mellé, műszaki tanácsadás, technikai support formájában.
57. Az érintett piac meghatározása kapcsán a Power kiemelte, hogy annak során az SzVMt. rendelkezéseiből, fogalmi rendszeréből kell kiindulni, amely a vagyónvédelem körébe sorolja a riasztóberendezések mellett a távfelügyeleti rendszereket, kamerarendszereket, beléptető rendszereket is. Álláspontja szerint helytelen továbbá a riasztóberendezések vizsgálatát kizárólag a lakossági célú felhasználásra szűkíteni, különös figyelemmel arra, hogy a vállalati és közületi célú felhasználás volumene és értéke is jóval jelentősebb lehet a lakosságinál, ugyanakkor ezt az eljáró versenytanács egyáltalán nem mérte fel. Ennek megfelelően a piaci részesedések számítása sem megalapozott, a piaci szereplők által adott becslések pedig szintén nem vehetők figyelembe, mivel a piac egy jelentős részére ők sem rendelkezhetnek rálátással (pl. import, vállalati, közületi beszerzések súlya). A Power hivatkozott arra, hogy a Paradox termékek 25-30%-os részesedését nem a piacra vonatkozóan adta meg, hanem saját éves forgalma tekintetében, s kiemelte, hogy ez az arány az elmúlt években nem változott érdemben, ami álláspontja szerint azt jelzi, hogy a Paradox termékek forgalma a piac egészének bővülési ütemével azonos mértékben nőtt, azaz nem mutatható ki, hogy a Paradox termékek részesedése a többi termék értékesítésének rovására növekedett volna, az értékesítésre a gyártó és a Power magatartásának semmiféle hatása nem volt. Kifogásolta továbbá, hogy a GVH nem tárta fel a Magyarországon kapható valamennyi riasztóberendezés forgalmi adatait, s vitatta a Paradox vezető piaci pozíciójával kapcsolatos megállapításokat, utalva arra, hogy

⁶⁰ VJ/97-12/2016.

⁶¹ VJ/97-118/2016.

⁶² VJ/97-132/2016.

⁶³ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.)

⁶⁴ VJ/97-226/2016.

⁶⁵ VJ/97-232/2016.

tudomása szerint a Magyarországon működő német tulajdonú vagy kötődésű vállalkozások általában a német gyártók (pl. Bosch, Siemens) termékeit részesítik előnyben. Vitatta a GVH által megkeresett gyártók, forgalmazók értékesítési adatainak megbízhatóságát, mivel azokból álláspontja szerint nem derül ki, hogy pontosan mely termék- illetve vevőkörre vonatkoznak, illetve hogy csak az adatszolgáltatást teljesítő, magyarországi székhelyű entitás vagy az egész vállalkozáscsoport forgalmát tartalmazzák. Szintén kifogásolta, hogy a GVH nem kérte be valamennyi magyarországi telepítőtől az általuk kötelezően vezetendő telepítői naplókat, amelyekből megállapítható lett volna, hogy hány riasztórendszer kerül évente telepítésre, s azok milyen gyártótól származnak.

58. A Power a fentiekre tekintettel előadta, hogy a releváns piac feltárása nem történt meg kellő egzaktsággal, melynek következtében – a csekély jelentőség egyértelmű kizárhatóságának hiányában – a versenyfelügyeleti eljárás folytatásának szükségességére vonatkozó következtetés sem lett volna levonható, figyelemmel a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban és a BH 2008.8.235. számú eseti döntésben foglalt azon alapelvre, hogy az ártatlanság vélelmének részeként a kétséget kizáróan nem bizonyított tények terhelt terhére való értékelésének tilalma a versenyfelügyeleti ügyekben is köti a hatóságot.
59. A továbbértékesítési ár meghatározását illetően a Power először is leszögezte, hogy valótlán és alaptalan, bizonyítatlan az előzetes álláspontban foglalt azon feltételezés, miszerint a Power és a Trióda között bármilyen áregyeztetés lett volna. Éppen ellenkezőleg, a két disztribútor között éles verseny folyt, amit az is szemléltet, hogy a Paradox termékek ára az utóbbi 9 évben folyamatosan csökkent. Ennek alátámasztására csatolta a Trióda és a Power által alkalmazott telepítői árak eltérését szemléltető táblázatot.
60. A Power kifejtette, hogy a telepítők által meghatározott végfelhasználói árak alkalmazását nem kívánta befolyásolni, csak a nagykereskedelmi árak üzleti titokként kezelését tartotta szükségesnek, mivel azoknak a fogyasztói árakhoz csak annyiban van köze, hogy utóbbi nem lehet alacsonyabb, mint a nagykereskedelmi ár. A Power alapvető célkitűzése a piac torzulását eredményező dömping árazás (azaz a beszerzési árat és a termék értékesítéséhez, a vállalkozás működéséhez szükséges költségeket nem fedező árképzés) elkerülése volt, amely álláspontja szerint a versenyjogi gyakorlatban is tiltott magatartás. A Power elismerte, hogy a vidéki viszonteladói számára előírta, hogy egy minimális árszint alatt ne értékesítsenek, de azt elvárta tőlük, hogy a szolgáltatásaikkal versenyezzenek. Így a telepítő cégek nyilván attól rendelik meg a termékeket, akik jobb szolgáltatást nyújtanak számukra. A Power nyilatkozata szerint a minimális árak, árrés meghatározásában a Paradox Bahama nem vett részt.

VI.3. Trióda

61. [ÜZLETI TITOK]⁶⁶
62. [ÜZLETI TITOK]⁶⁷
63. A Trióda kifejtette, hogy a Paradox Bahama folyamatosan korlátozásokat kényszerített rá azzal fenyegetőzve, hogy sok éves disztribútori munkája eredményeit kockáztatva egyik pillanatról a másikra elveszítheti disztribútori státuszát, ha nem tartja be a Paradox Bahama

⁶⁶ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

⁶⁷ VJ/97-117/2016. (B/750-7/2016.)

elvárásait.⁶⁸ A szerződés megszüntetése előtt a Paradox Bahama telefonon többször jelezte, hogy nem elégedett a Trióda üzletpolitikájával, nehezményezi a webáruházak kiszolgálását. Az egész értékesítési politikát a Paradox Bahama kívánta meghatározni, azaz hogy a Trióda kinek, mit és hogyan adjon el. A Paradox Bahama azt kívánta elérni, hogy Magyarországon ne jelenjen meg ár a Paradox termékekről, és így a telepítők bármilyen áron tudjanak szerződni a végfelhasználókkal, a Trióda azonban nem akarta ezt elfogadni. Fő indoknak azt nevezték meg, hogy a Trióda által forgalomba hozott termékek folyamatosan megtalálhatók webshopokban (különösképpen a riasztobolt.hu és riasztobolt.info oldalán). Ezeket a cégeket a Power folyamatosan ellenőrizte, és azonnal jelezte a gyár felé, ha talált ilyen terméket. Ez már a kezdetektől (2010-től) komoly feszültséget jelentett a gyár és a Trióda között, mivel a Trióda értékesítési modellje egy széles körű viszonteladói és telepítői bázisra épült. A Power ezzel szemben a kezdetektől azt vallotta, hogy csak telepítőkön keresztül értékesítés megengedett, és a teljes végfelhasználói és viszonteladói piacot meg kell szüntetni. A szerződés aláírásakor nem volt arról szó, hogy nem jelenhetnek meg árak az interneten. A Trióda ennek szellemében kezdte el az értékesítést, de a Power folyamatos nyomása hatására módosítani kényszerült az ügyfelekkel kötendő szerződéseit. Összességében a Trióda disztribútori működése alatt a gyártó utasításai ellenére igyekezett jogszerűen működni, ami miatt folyamatos feszültség volt a Paradox Bahama és a Trióda között.⁶⁹

64. Meghallgatásán⁷⁰ a Trióda megismételte, hogy amikor a Paradox Bahama megkeresésére viszonteladói szerződést kötöttek, még nem voltak számára ismertek a feltételek, csak annyit kötött ki a gyártó, hogy versenytárs termékeket nem forgalmazhat. Később azonban a gyártó – gyakran a Power javaslatára, jelzésére – visszatartott árut, ha kiderült, hogy a Trióda olyanokat is kiszolgált, akik nem csak Paradox termékeket értékesítenek, vagy nyilvánosan megjelentetnek kiskereskedelmi árakat, illetőleg külföldi vagy a gyártó által letiltott partnereket is kiszolgálhatnak. Emiatt a Triódának sok vitája volt a Paradox Bahama-val az árak kód nélküli elérhetősége vagy az alacsony árrés kapcsán, amit egyes webshopok alkalmaztak. A Trióda elmondása szerint a gyártó 2010-től igyekezett leszabályozni az árréseket. E tekintetben elvárta, hogy a Trióda legalább 20%-os árrést tartson, hogy ne legyen árverseny a disztribútorok között. Fellépett továbbá az ellen is, ha a viszonteladók, kiskereskedők túlságosan alacsony (például a telepítői ár alatti) áron értékesítettek, arra ösztönözve a Triódát, hogy figyelmeztesse az ilyen partnereit. A Trióda a végfelhasználói árakat azonban csak időnként ellenőrizte próbavásárlás útján (demonstrációs céllal a gyártó felé), egyébként csak reklamáció esetén vizsgálta az árakat. A Trióda szerint a gyártó világszerte próbálja elérni, hogy webshopokban alacsony árak ne jelenjenek meg, illetve próbálja akadályozni az országok közötti kereskedelmet.
65. VJ/97-235/2016. számú beadványában a Trióda a Tptv. 73/A. § (4) bekezdésében foglaltakkal összhangban akként nyilatkozott, hogy a kiegészítő előzetes álláspont tartalma érdemben megegyezik az egyezségi nyilatkozatban foglaltakkal.

⁶⁸ VJ/97-108/2016.

⁶⁹ VJ/97-109/2016.

⁷⁰ VJ/97-131/2016.

VII.

Jogsabályi háttér

66. A Tpvt. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. A Tpvt. 11. § (2) bekezdése alapján ez a tilalom vonatkozik különösen: a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására; b) az előállítás, forgalmazás, műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozására vagy ellenőrzés alatt tartására; d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
67. A Tpvt. 13. § (1) bekezdése szerint nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. A Tpvt. 13. § (2) bekezdés alapján csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében a tíz százalékot meg nem haladó piaci részesedésnek a megállapodás érvényességének időtartama alatt, ha pedig az egy évnél hosszabb, minden naptári évben teljesülnie kell.
68. A Tpvt. 14. § (1) bekezdése szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A Tpvt. 14. § (2) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt - a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel - ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. A Tpvt. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
69. A Tpvt. 16. §-a értelmében a megállapodások meghatározott csoportjait a Kormány rendeletben mentesítheti a 11. §-ban foglalt tilalom alól. A Kormány a megállapodások csoportos mentesüléséről a törvény 17. §-ában foglalt szempontok figyelembevételével rendelkezhet.
70. A Tpvt. 17. §-a alapján mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha
- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;

c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és

d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

71. A Tpv. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.
72. A vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 2. § (1) bekezdése értelmében az e rendeletben meghatározott feltételek szerint - a Tpv. 17. §-ában meghatározott szempontokra figyelemmel, a Tpv. 16/A. § (1) bekezdésében meghatározott fenntartással - a vertikális korlátozást tartalmazó vertikális megállapodás mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó, a Tpv. 11. §-ában meghatározott tilalom alól.
73. A Kormányrendelet 3. § (1) bekezdése alapján a 2. § szerinti mentesülés akkor alkalmazható, ha a szállító piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol eladja a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást, és a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást vásárolja.
74. A Kormányrendelet 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha egy kezdetben kevesebb, mint 30%-os piaci részesedéssel rendelkező vállalkozás piaci részesedése később e fölé, de legfeljebb 35%-ig emelkedik, a 2. § szerinti mentesülés a 30%-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének naptári éve után két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazható. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében ha egy kezdetben kevesebb, mint 30%-os piaci részesedéssel rendelkező vállalkozás piaci részesedése később 35% fölé emelkedik, a 2. § szerinti mentesülés a 35%-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének naptári éve után egy naptári évig továbbra is alkalmazható. A (3) bekezdés szerint az (1) és a (2) bekezdésben foglalt kedvezményt nem lehet együttesen olyan módon alkalmazni, hogy annak időtartama a két naptári évet meghaladja.
75. A Kormányrendelet 7. §-a alapján a 2. § szerinti mentesülés nem alkalmazható arra a vertikális megállapodásra, amelynek célja közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt
- a) a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez - a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként - rögzített vagy legkisebb eladási árat;
- b) annak korlátozása, hogy a vevő milyen területen - ide nem értve a telephelyére vonatkozó esetleges korlátozás lehetőségét -, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a megállapodás szerinti terméket vagy szolgáltatást, kivéve
- ba) a szállító számára fenntartott vagy a szállító által egy másik vevőnek juttatott kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoportnak történő aktív értékesítés korlátozását, ha ez nem korlátozza a vevő ügyfelei általi értékesítést,

bb) a nagykereskedőként működő vevő által a végső felhasználók részére történő értékesítés korlátozását,

bc) a szelektív forgalmazási rendszer tagjai által nem felhatalmazott forgalmazó részére történő értékesítés korlátozását a szállító által e rendszer működtetésére fenntartott területen, vagy

bd) a vevő korlátozását abban, hogy beépítés céljára szállított részegységet olyan ügyfél részére értékesítsen, aki azt a szállító által gyártott termékkel azonos típusú termékgyártásához használná fel.

76. Hasonló szabályozást tartalmaznak a 2011. október 21-ig hatályos, a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 55/2002. (III. 26.) Korm. rendelet 1-3. §-ai.
77. Az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen: a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése; b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése; c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása.
78. Az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdése szerint az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásától el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor a vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja, a vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja, az összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:
- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.
79. Az Európai Unió Tanácsának 1/2003/EK sz. rendeletének⁷¹ (a továbbiakban: 1/2003 rendelet) 2. cikke alapján azon állítás bizonyításának terhe, hogy az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdésének feltételei teljesülnek, azon a vállalkozáson nyugszik, amely az e bekezdés által biztosított kedvezményt igénybe kívánja venni.
80. A Bizottság de minimis közleményének⁷² 8. pontja értelmében a vállalkozások közötti olyan megállapodások, melyek hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, és melyeknek hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy

⁷¹ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, Hivatalos Lap Magyar Különkiadás, 8. Fejezet 2. kötet, 205 – 229. oldal

⁷² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról szóló közlemény (2014/C 291/01)

torzítása, nem korlátozzák érzékelhetően a versenyt a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése értelmében: b) ha a megállapodás részes feleinek egyedi piaci részesedése nem haladja meg a 15%-ot a megállapodás által érintett bármely érintett piacon, amennyiben a megállapodás olyan vállalkozások között jött létre, melyek e piacok bármelyikén egymásnak nem tényleges vagy potenciális versenytársai (nem versenytársak közötti megállapodás).

81. A Bizottság de minimis közleményének 13. pontja szerint e közlemény nem terjed ki az olyan megállapodásokra, melyeknek célja a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. A Bizottság tehát nem alkalmazza a 8. pontban meghatározott piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt ezekre a megállapodásokra. A Bizottság nem alkalmazza az e piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt azokra a megállapodásokra, amelyek a jelenlegi vagy jövőbeni bizottsági csoportmentességi rendeletekben felsorolt különösen súlyos korlátozások bármelyikét tartalmazzák, és amelyek esetében a Bizottság úgy tekinti, hogy céljuknál fogva általában korlátozzák a versenyt.
82. Hasonló szabályozást tartalmaz a Bizottság korábbi de minimis közleményének⁷³ 7. és 11. pontja, azzal, hogy a 11. pont szerint a közlemény hatálya alól kivont különösen súlyos korlátozások nem versenytársak közötti megállapodások esetén megegyeznek a vertikális csoportmentességi rendelet (ld. alább) által definiált különösen súlyos korlátozásokkal.
83. A Vertikális rendelet 2. cikk (1) bekezdése szerint az EUMSZ. 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel az EUMSZ. 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra. E mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak. A 4. cikk értelmében ugyanakkor a 2. cikk szerinti mentesség nem alkalmazandó azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt – a következő:
- a) a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa, nem sértve azt a lehetőséget, hogy a szállító megállapítsa a maximális eladási árát vagy eladási árát javasoljon, feltéve hogy azok nem vezetnek – a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy ösztönzés eredményeként – rögzített vagy minimális eladási árhoz;
 - b) korlátozás arra vonatkozóan, hogy a szerződésben részes valamely vevő – a telephelyére vonatkozó esetleges korlátozás sérelme nélkül – milyen területen, illetve milyen vevőkör számára értékesítheti a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, kivéve:
 - i. a szállító számára fenntartott, vagy a szállító által más vevőhöz rendelt kizárólagos területen vagy kizárólagos ügyfélcsoportnak történő aktív értékesítés korlátozását, amennyiben ez a korlátozás nem korlátozza a vevő ügyfelei általi értékesítést,
 - ii. a végső felhasználók számára a nagykereskedőként működő vevő általi értékesítések korlátozását,

⁷³ A Bizottság közleménye az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (2001/C 368/07)

iii. egy szelektív forgalmazási rendszer tagjai által a nem engedélyezett forgalmazók részére történő értékesítések korlátozását a szállító által e rendszer működtetésére fenntartott területen, és

iv. a vevő azon képességének korlátozását, hogy beépítés céljára szállított összetevőket értékesítsen olyan ügyfelek számára, amelyek azokat a szállító által előállított árukkal azonos típusú áruk gyártásához használnák fel.

84. Hasonló szabályozást tartalmaznak a Bizottság 2790/1999/EK számú, 2010. május 31-ig hatályos rendeletének⁷⁴ 2-4. cikkei.

85. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdése szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha

e) az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn,

i) hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

VIII.

Jogi értékelés

VIII.1. Az alkalmazandó jog

86. Az 1/2003 rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint ha a tagállamok versenyhatóságai vagy a nemzeti bíróságok az EKSz. 81. cikkének⁷⁵ (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra, amelyek e rendelkezés értelmében befolyásolhatják a tagállamok közötti kereskedelmet, a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EKSz. 81. cikkét is alkalmazniuk kell.

87. Annak eldöntésére, hogy az adott megállapodás vagy magatartás alkalmas-e arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Bizottság Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról című közleménye (a továbbiakban: TKKÉ közlemény)⁷⁶ szolgál eligazításul.

88. A TKKÉ közlemény 13. pontja szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSz. 101. és 102. cikke alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen a tagállamok közötti kereskedelem, a hatás meglétének lehetősége és az érzékelhetőség kritériumait kell megvizsgálni.

⁷⁴ A Bizottság 2790/1999/EK rendelete (1999. december 22.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról [HL L 336, 29.12.1999, p 21–25]

⁷⁵ 2009. december 1-jei hatállyal az EKSz. 81. és 82. cikke az EUMSz. 101. és 102. cikke lett. Az új 101. és 102. cikkek tartalmilag azonosak a korábbi 81. és 82. cikkel. A jelen ügy szempontjából a 81. és 82. cikk alatt a 101. és 102. cikkekre utalást kell érteni, ahol ez szükséges.

⁷⁶ Az Európai Bizottság Közleménye – Iránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról (2004/C 101/07) [HL C101., 2004.4.27. 81. o.].

VIII.1.1. A tagállamok közötti kereskedelem fogalma

89. A „tagállamok közötti kereskedelem” fogalmába beletartozik minden határokon átnyúló gazdasági tevékenység, azaz nem korlátozódik a határokon átnyúló hagyományos áru- és szolgáltatáscserére. Szélesebben értelmezett fogalom, amely valamennyi határokon átnyúló gazdasági tevékenységre kiterjed, a letelepedést is beleértve.⁷⁷ A kialakult ítélkezési gyakorlatban a „kereskedelem” fogalma olyan eseteket is magában foglal, amelyekben a megállapodás vagy magatartás a piaci verseny szerkezetére gyakorol hatást.⁷⁸
90. Az a követelmény, hogy a hatásnak a „tagállamok közötti” kereskedelem tekintetében kell fennállnia, feltételezi a legalább két tagállamot érintő, határon átnyúló gazdasági tevékenységre gyakorolt hatást. Nem követelmény, hogy a megállapodás vagy magatartás egy tagállam egésze és egy másik tagállam egésze közötti kereskedelemre hasson. A 101. és a 102. cikk akkor is alkalmazható lehet, ha csak a tagállam egy része érintett, feltéve, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás érzékelhető. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazása független az érintett földrajzi piacok meghatározásától. A tagállamok közötti kereskedelemre olyan esetben is lehet hatást gyakorolni, ha az érintett piac egyetlen tagállam területe vagy területének egy része.⁷⁹

VIII.1.2. Hatással lehet

91. A „hatással lehet” kifejezés arra utal, hogy jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előre láthatónak kell lennie annak, hogy egy megállapodás, illetve magatartás közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem mintázatára. A kialakult joggyakorlat értelmében az Európai Unión belüli piaci verseny szerkezetét befolyásoló megállapodások vagy magatartások esetén az uniós jog alkalmazhatósága megállapítható.
92. A „jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűség” kitétel értelmében az eljárás alá vontak szubjektív szándéka nem releváns a kérdés megítélésében. Lényeges továbbá, hogy a közösségi jog alkalmazhatóságának megállapításához nem szükséges a tényleges hatásgyakorlás; elegendő, ha a megállapodás alkalmas az ilyen hatás kiváltására.⁸⁰ A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma számos tényezőtől függhet. Ilyen tényezők közé sorolható például a szóban forgó megállapodás vagy gyakorlat természete, a megállapodás tárgyát képező áru jellege, az érintett vállalkozások piaci pozíciója vagy fontossága.⁸¹
93. A megállapodás jellege – mint releváns tényező a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma vizsgálatánál – minőségi szempontból jelzi, hogy a megállapodás mennyiben alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon. A TKKÉ közlemény 86. pontja szerint az egy tagállam egészére kiterjedő vertikális megállapodás különösen akkor lehet hatással a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére, ha a más

⁷⁷ Lásd a C-172/80. sz. Gerhard Züchner kontra Bayerische Vereinsbank ügyben hozott ítélet 18. pontját [EBHT 1981., 2021. o.].

⁷⁸ Lásd pl. a T-24-26/93., T-28/93. sz. Compagnie maritime belge és mások kontra Bizottság egyesített ügyben hozott ítélet 203. pontját [EBHT 1996., II-1201. o.], valamint a 6/73. és 7/73. sz. Commercial Solvents ügyben hozott ítélet 23. pontját [EBHT 1974., 223. o.].

⁷⁹ TKKÉ közlemény 22. pont.

⁸⁰ TKKÉ közlemény 27. pont.

⁸¹ TKKÉ közlemény 28. pont.

tagállambeli vállalkozások számára megnehezíti az érintett nemzeti piacra akár az export, akár a letelepedés révén történő belépést (piaclezáró hatás).

94. A TKKÉ közlemény 88. pontja megállapítja, hogy az egy adott tagállam egészére kiterjedő és forgalomképes termékekkel kapcsolatos vertikális megállapodások szintén képesek hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre, még akkor is, ha nem támasztanak közvetlen kereskedelmi akadályokat. A viszonteladási árat rögzítő megállapodások közvetlen hatást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre a más tagállamokból érkező behozatal növelésével és az érintett tagállamból megvalósuló kivitel csökkentésével.⁸² A viszonteladási árat rögzítő megállapodások a kereskedelem szerkezetére nagyon hasonló módon hathatnak, mint a horizontális kartellek. Amennyiben a viszonteladási ár rögzítéséből adódó ár magasabb, mint a más tagállamokban érvényesülő, ez az árszint csak akkor tartható fenn, ha a más tagállamokból származó behozatal ellenőrzés alatt tartható.
95. Az eljárás alá vontak működési területére, illetve a magatartás ország egész területére kiterjedő voltára tekintettel a jelen eljárás tárgyát egy tagállam egész területére kiterjedő export- és importkorlátozás, viszonteladási ár rögzítés és online kereskedelemre vonatkozó korlátozás képezi. Ezek a magatartások külön-külön és együttesen a TKKÉ közlemény fentebb idézett rendelkezései értelmében képesek közvetlen hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre, különös tekintettel arra, hogy a földrajzi korlátozások a határokon átnyúló passzív értékesítés tilalmát tartalmazták, az internetes árfeltüntetésre és értékesítésre vonatkozó tilalom pedig az árak országok közötti összehasonlíthatóságát és a megrendelések leadásának határokon átnyúló lehetőségét ugyancsak meggátolta. Mindezek alapján jelen eljárásban a vizsgált magatartások kapcsán fennáll a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás meglétének lehetősége.

VIII.1.3. Érzékelhetőség

96. Amint azt a TKKÉ közlemény kifejti, a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma a 101. és a 102. cikk alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Európai Unión belül legalább minimális szinten határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. A Bíróság megfogalmazása szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érzékelhetőnek” kell lennie.⁸³ Az érzékelhetőség különösen az érintett vállalkozások érintett piaci pozíciójára és fontosságára tekintettel értékelhető.
97. Az érzékelhetőség megállapítása során a „kereskedelemre gyakorolt hatás nem érzékelhető mértéke” szabály, a NAAT szabály az irányadó. A TKKÉ közlemény a NAAT-szabály pozitív illetve negatív vélelmét attól függően rendeli alkalmazni, hogy az adott magatartás jellegénél fogva alkalmas-e arra, hogy hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre vagy sem.
98. Eszerint egy vertikális megállapodás elvileg nem alkalmas arra, hogy érzékelhető hatást fejtsen ki, ha a felek együttes piaci részesedése egyetlen olyan, az Európai Unión belüli érintett piacon sem haladja meg az 5%-ot, amelyre a megállapodás hatással van, és a

⁸² Lásd például a Volkswagen (II) ügyben hozott bizottsági határozat (81) és azt követő bekezdéseit. (HL 2001 L 264., 14. o.)

⁸³ TKKÉ közlemény 13. pont.

szállítónak a megállapodás tárgyát képező termékekkel megvalósított összesített éves közösségi forgalma nem haladja meg a 40 millió eurót. Ez ugyanakkor nem azt jelenti, hogy egy magatartás csak mindkét előbbi feltétel együttes megvalósítása esetén képes érzékelhető hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre. Ebben az esetben az adott magatartás és érintett piac valamennyi körülményét figyelembe kell venni az elemzés során.

99. A TKKÉ közlemény 54. pontja értelmében a 40 millió eurós értékhatár tekintetében a forgalom számításának alapja az érintett vállalkozások által az előző üzleti évben a megállapodás tárgyát képező termékekkel (szerződéses termékek) megvalósított, adózás előtti teljes közösségi értékesítés. Az ugyanazon csoporthoz tartozó társaságok között lebonyolított értékesítések nem vehetők figyelembe. Az 57. pont alapján az ugyanazon átfogó üzleti megállapodás részét képező szerződések a NAAT-szabály alkalmazásában egyetlen megállapodást képeznek. A vállalkozások azzal, hogy egy gazdasági szempontból egységet képező megállapodást részekre osztanak fel, nem kerülhetnek a fenti értékhatárok alá.
100. Bár az előzetes álláspontra tett észrevételeikben az eljárás alá vont Paradox Bahama és Power a piac meghatározását és a piaci részesedések számítását is kifogásolták, korábbi nyilatkozataik alapján⁸⁴ és az eljárás során beszerzett további bizonyítékok tanúsága fényében az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Paradox márkájú termékek piaci részesedése nagyobb, mint 5%. Ugyanakkor sem a Paradox Bahama Magyarországról származó éves forgalma, sem a Power és a Trióda Paradox termékek értékesítéséből származó bevétele (külön-külön vagy együtt) nem haladja meg a 40 millió eurót, annak csak töredéke. A Paradox Bahama vállalkozáscsoportjának közösségi szintű forgalma a 2018. évben szintén alatta maradt a 40 millió eurós határértéknek,⁸⁵ mindazonáltal a III. fejezetben írtak alapján megállapítható, hogy a Paradox termékek a riasztórendszerek piacán fontos szerepet töltenek be, különösen a lakossági szegmensben.
101. A fentebb kifejtettekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgált magatartás kívül esik a NAAT-szabály által felállított (negatív) vélelem körén. Mindezek következtében a szóban forgó magatartás – annak jellegéből és a piac fentebb részletezett jellemzőiből fakadóan – érzékelhető mértékben érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, így az eljárás alá vont vállalkozások magatartására – a Tpv. 11. §-a mellett – az EUMSZ. 101. cikkét is alkalmazni kell.

VIII.2. A vizsgált magatartás vertikális megállapodásként való minősítése

102. A Vertikális rendelet 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint a „vertikális megállapodás” olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre, és amely azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek által történő vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik. Az Európai Bizottságnak a

⁸⁴ VJ/97-117/2016. (B/750-5/2016.) és VJ/97-119/2016.

⁸⁵ A VJ/97-185/2016. számú adatszolgáltatás alapján megközelítőleg 24,9 millió eurót tett ki.

vertikális korlátozásokról szóló iránymutatása⁸⁶ (a továbbiakban: Vertikális iránymutatás) a vertikális megállapodások előbbi definíciójának 4 fő elemét azonosítja (vö. 25. bekezdés):

- a) a Vertikális rendelet megállapodásokra és összehangolt magatartásokra vonatkozik, egyoldalú magatartásokra nem;
- b) a megállapodás vagy összehangolt magatartás két vagy több vállalkozás között jön létre;
- c) a vállalkozások a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykednek;
- d) a megállapodás vagy az összehangolt magatartás olyan feltételekre vonatkozik, amelyek szerint egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a szerződés felei általi vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik.

103. Tekintettel arra, hogy jelen esetben a Paradox Bahama a vállalkozáscsoportja által gyártott termékek kijelölt importőr(ök)ön keresztül történő forgalmazását végzi, közvetlenül a felhasználók részére nem értékesít, a közte és a tőle független disztribútorok közötti viszony (nem kölcsönös) vertikális kapcsolatként jellemezhető, azaz az értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő, egymástól független szereplők közti viszonyként. Hasonlóképpen a disztribútorok főként vagy kizárólagosan további forgalmazók (viszonteladók, telepítők) részére értékesítik a termékeket, a köztük lévő viszony is (nem kölcsönös) vertikális kapcsolat. Megállapítható továbbá, hogy a Paradox Bahama, a Paradox Kanada, a Power és a Trióda a további kereskedőkkel, telepítőkkel együtt versenyjogi értelemben véve vállalkozásnak minősülnek, nem végső felhasználóknak. A fenti definícióban szereplő b) és c) pontokban szereplő feltételek tehát teljesülnek.

104. Szintén teljesülnek a d) pontban szereplő feltételek, hiszen a vizsgált magatartás, ezen belül a gyártó és a disztribútorok, valamint a disztribútorok és további forgalmazók közti szerződések, megállapodások, továbbá az említett szereplők közötti, a fogyasztói és telepítői árakkal, kedvezményekkel, a forgalmazás területi határaival, az internetes árfeltüntetéssel és a webshopon keresztüli értékesítéssel kapcsolatos szóbeli és/vagy e-mailos egyeztetések egyértelműen az eljárás tárgyát képező Paradox termékek értékesítésének, viszonteladásának feltételeit érintik.

105. Ami az a) pontban szereplő feltételt illeti, az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyancsak megállapítható, hogy a vizsgált magatartások nem valamelyik fél egyoldalú magatartásának jelei. A Vertikális iránymutatás 25. bekezdés a) pontja részletesen kifejti az ennek mérlegelése során figyelembe veendő szempontokat. Ahhoz, hogy a 101. cikk értelmében vett megállapodás létezzon, elegendő, hogy a felek kifejezzék arra vonatkozó közös szándékukat, hogy a piacon adott módon viselkednek. A szándék kifejezésének formája mindaddig lényegtelen, amíg az a felek szándékát hitelesen tükrözi. Amennyiben nincs az akaratok egyezését kifejező egyértelmű megállapodás, a Bizottságnak bizonyítania kell, hogy az egyik fél egyoldalú politikája a másik fél beleegyezését élvezzi. A vertikális megállapodások esetében valamely adott egyoldalú politikába való beleegyezés kétféleképpen állapítható meg. Először is, a beleegyezés levonható egy előzetesen kidolgozott általános megállapodásban a felekre ruházott hatáskörökből.

⁸⁶ Hivatalos Lap, 2010/C 130/01, 2010.5.19 (A hasonló szabályozás okán az eljáró versenytanács nem elemezte külön a korábban hatályos vertikális iránymutatás alapján a vizsgált magatartást, mivel az a rendelkezések összhangja, az elemzési keret egyezősége miatt nem vezetett volna eltérő eredményre.)

Amennyiben az előzetesen kidolgozott megállapodás rendelkezései valamelyik fél számára előírják vagy engedélyezik, hogy később olyan konkrét egyoldalú politikát fogadjon el, amely a másik félre nézve kötelező lesz, a másik félnek az említett politikába való beleegyezése annak alapján állapítható meg.⁸⁷ Másodszor, ilyen kifejezett beleegyezés hiányában a Bizottság bizonyíthatja hallgatólagos beleegyezés meglétét. Ehhez először is azt kell bizonyítani, hogy az egyik fél az egyoldalú politikájának végrehajtásához kifejezetten vagy hallgatólagosan megköveteli a másik fél együttműködését, másodszor pedig azt, hogy a másik fél – az említett egyoldalú politika gyakorlati végrehajtásával – eleget tett ennek a követelménynek.⁸⁸ Például, amennyiben a párhuzamos kereskedelem megakadályozása érdekében a készletek egyoldalú csökkentésének szállító általi bejelentését követően a forgalmazók azonnal csökkentik megrendeléseiket, és megszüntetik a párhuzamos kereskedelmet, akkor ezek a forgalmazók hallgatólagosan hozzájárulnak a szállító egyoldalú politikájához. Ugyanakkor nem lehet erre következtetni, ha a szállítók továbbra is folytatják a párhuzamos kereskedelmet, vagy igyekeznek új lehetőségeket találni a párhuzamos kereskedelemre. Hasonlóképpen, a vertikális megállapodások esetében a hallgatólagos hozzájárulás a valamelyik fél egyoldalú politikájának a megállapodás másik fele vagy felei számára történő előírása során alkalmazott kényszerítés szintjéből, valamint a szállító egyoldalú politikáját a gyakorlatban ténylegesen végrehajtó forgalmazók számából állapítható meg. Például a szállító által azoknak a forgalmazóknak a szankcionálására létrehozott nyomon követési és bírságolási rendszer, amelyek nem felelnek meg egyoldalú politikájának, a szállító egyoldalú politikájába való hallgatólagos beleegyezésre utal, ha ez a rendszer lehetővé teszi a szállító számára, hogy a gyakorlatban megvalósítsa politikáját. A beleegyezés megállapításának e bekezdésben ismertetett kétféle módja együttesen is használható.

106. A jelen eljárás során vizsgált dokumentumok közül a Paradox Bahama és a disztribútorok közötti forgalmazási szerződéseket, illetve a disztribútorok és partnereik által kötött viszonteladói és telepítői szerződéseket mindkét fél aláírásával látta el, így az akaratgyezség e körben vitathatatlanul fennáll. Emellett a Paradox Bahama-nak, a disztribútoroknak és a kereskedőknek a területi határokra, az árképzésre, az internetes árfeltüntetésre és a webshopos értékesítésre vonatkozó korlátok betartásában, ellenőrzésében betöltött aktív szerepe is alátámasztja, hogy a jelen esetben kétségtelenül nem egyoldalú magatartásról, hanem a felek közötti vertikális megállapodásokról volt szó.

VIII.3. Az eljárás megszüntetése a végfelhasználói árak meghatározása tekintetében

107. A Kormányrendelet 7. § a) pontja és a Vertikális rendelet 4. cikk a) pontja egyaránt kizárja a csoportmentességi kedvezmény (mentesülés) alól azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt – a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez – a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként – rögzített vagy legkisebb eladási árat.

⁸⁷ A Bíróság C-74/04 P. sz. Bizottság kontra Volkswagen AG ügyben hozott ítélete (EBHT 2006., I-6585. o.)

⁸⁸ Az Elsőfokú Bíróság T-41/96. sz. Bayer AG kontra Bizottság ügyben hozott ítélete (EBHT 2000., II-3383. o.)

108. A Vertikális iránymutatás 48. bekezdése szerint a korlátozás egyértelmű az olyan szerződéses kikötés vagy összehangolt magatartás esetén, ahol a viszonteladási ár közvetlenül meghatározásra kerül. A viszonteladási ár meghatározása azonban közvetett eszközökkel is elérhető. Ez utóbbira példa lehet az olyan megállapodás, amely megszabja a forgalmazási nyereség mértékét, meghatározza a forgalmazó által egy meghatározott árszintből nyújtható legnagyobb árengedményt, a szállító részéről a rabatt nyújtását, vagy a promóciós költségek megtérítését egy adott árszint betartásához köti, az előírt viszonteladási árat a versenytársak viszonteladási áraihoz köti, illetve ilyen eszközök lehetnek a fenyegetések, megfélemlítések, figyelmeztetések, büntetések, szállítások késleltetése vagy felfüggesztése, illetve a szerződés felmondása egy adott árszint figyelembe nem vétele esetén. Az ár rögzítés közvetlen vagy közvetett eszközei még hatékonyabbak akkor, ha olyan intézkedésekkel társítják őket, amelyek az árcsökkenő forgalmazók azonosítását szolgálják; ilyen eszköz például egy ár megfigyelő rendszer működtetése, illetve a kiskereskedők kötelezése arra, hogy jelentsék, ha a forgalmazási hálózat más tagjai eltérnek a meghatározott árszinttől. Ugyanezen közvetett eszközök és „támogató” intézkedések felhasználhatók arra, hogy a legmagasabb vagy ajánlott árak viszonteladási ár kikötésként működjenek.
109. A forgalmazási rendszer felépítéséből adódóan többféle ár érvényesült a különböző forgalmazási szinteken. Egyrészt a Paradox Bahama meghatározta a Trióda és a Power számára a Paradox termékek beszerzési árait, a disztribútorok pedig azt az árat, amelyen ők értékesítették a termékeket a további forgalmazók, azaz a viszonteladók és a telepítők felé. A rendszer következő szintjét a telepítők felé érvényesített árak jelentették, amit a viszonteladók számítottak fel a telepítők részére történő értékesítések során.
110. Az utolsó szintet az értékesítési láncban a viszonteladók és a telepítők által a végfelhasználók, fogyasztók felé alkalmazott árak képezik. Ezek mértékére vonatkozóan a szerződések nem tartalmaznak speciális rendelkezéseket. Bár vannak arra utaló bizonyítékok, hogy a Power szándéka arra irányult, hogy a végfelhasználói árak magasabbak legyenek, mint a telepítők felé alkalmazott árak, és több ízben is javaslatot tett a végfelhasználói árak mértékére vonatkozóan, az nem állapítható meg a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy a konkrét árszinteket a Power a gyakorlatban saját partnerei vonatkozásában érvényesítette volna valamilyen formában. A Trióda esetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csak annyi állapítható meg, hogy egyes partnereit felhívta a végfelhasználói árak módosítására, azonban a bizonyítékok azt nem támasztják alá egyértelműen, hogy ezen beavatkozásokra valamilyen, az árak, kedvezmények alkalmazására vonatkozó explicit vagy implicit elvárás miatt került sor. A Paradox Bahama a bizonyítékokból kikövetkeztethetően a végfelhasználói árak közvetlen alakításába történő involválódást elkerülni igyekezett.⁸⁹
111. Mindezek alapján az eljáró versenytanács nem látja bizonyítottnak, hogy az eljárás alá vontak a végfelhasználói árak vonatkozásában a viszonteladói ár meghatározására irányuló magatartást folytattak volna, így e tekintetben az eljárás Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja szerinti megszüntetése indokolt, mivel a tényállás az előbbieken alapján a határozathozatalhoz szükséges mértékben nem volt tisztázható, és – a már elvégzett vizsgálati cselekmények körére és jellegére tekintettel – az eljáró versenytanács szerint az

⁸⁹ Vö. 42. pont.

eljárás további folytatásától, további eljárási cselekményektől sem lenne eredmény várható.

VIII.4. Az eljárás megszüntetése a Tpvt., mint jogalap tekintetében

112. A Tpvt. jelen eljárás szempontjából irányadó 13. §-a értelmében ha a megállapodásban részes felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 10%-ot, az általuk kötött megállapodás csekély jelentőségére tekintettel nem esik a Tpvt. 11. §-a szerinti tilalom alá. A Tpvt. jelen versenyfelügyeleti eljárás megindításakor hatályos 13. § (2) bekezdés a) pontja az árörögzítést, b) pontja pedig a piacfelosztást csak versenytársak közti megállapodás esetén veszi ki a csekély jelentőségre való tekintettel nem tilalmazott megállapodások köréből.
113. A III. fejezetben írtak és a Paradox Bahama, valamint a Power által az érintett piac meghatározásával és a piaci részesedések számításával kapcsolatban kifejtett kifogások alapján megállapítható, hogy a Paradox márka piaci pozíciójával kapcsolatban feltárt tények, a vevők és versenytársak által adott becslések és az eljáró versenytanács által végzett számítások nem támasztják alá kellő megbízhatósággal azt, hogy a Paradox termékek piaci részesedése a vizsgált időszakban meghaladta volna a 10%-ot, így nem zárható ki, hogy a Tpvt. jelen eljárás szempontjából irányadó rendelkezései alkalmazásában az eljárásban vizsgált magatartások csekély jelentőségre tekintettel nem tartoznak a Tpvt. 11. §-ában foglalt tilalom alá. Mindezek fényében az eljáró versenytanács álláspontja szerint a magyar jogalap tekintetében az eljárás Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja szerint az eljárás megszüntetése indokolt, mivel a tényállás az előbbiek alapján a határozathozatalhoz szükséges mértékben nem volt tisztázható, és – a már elvégzett vizsgálati cselekmények körére és jellegére, valamint a Ket. 7. §-ában foglalt hatékonyság elvére, az eljárás európai jogalapon való megindítására is tekintettel – az eljáró versenytanács szerint az eljárás további folytatásától, további eljárási cselekményektől sem lenne eredmény várható.

VIII.5. Az eljárás megszüntetése a Paradox Kanadával szemben

114. A Paradox Kanada tekintetében az eljáró versenytanács az eljárást a Ket. 31. § (1) bekezdés e) pontja alapján ugyancsak megszünteti, tekintettel arra, hogy a Paradox Kanada a vizsgált időszakban a Paradox termékek forgalmazásában nem vett részt, és az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. § (5) bekezdése szerinti nevesítését sem látta szükségesnek, így az eljárás vele szembeni folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

IX. Eljárási kérdések

115. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §-a, az EUMSZ. 101. cikke tekintetében az 1/2003/EK rendelet 5. cikke, valamint a Tpvt. 33. §-ának (3) bekezdése, illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg.
116. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. §-a, illetve a Ket. 98. § (3) bekezdés c) pontja biztosítja.
117. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp.

határozza meg. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

118. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.
119. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.

Budapest, 2019. december 3.

Váczai Nóra s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Gál Gábor s.k.
versenytanácsstag

dr. Kóhalmi Attila s.k.
versenytanácsstag